

Escoltar

Patireu i fareu patir, però és la vostra opció, la vostra decisió i jo seré al vostre costat

«Els mestres hem de fer bones persones», deia Jaume Cela a l'[entrevista](#) publicada a Catorze. Ara, al llibre [Us volia dir...](#) (Eumo Editorial, 2017), que presentarà el dijous 14 a les 19.00 a la [Setmana del Llibre en Català](#) el mestre i pedagog parla de la seva experiència com a pare. Dirigint-se als seus fills, però també, d'alguna manera, als fills dels altres. Compartint des dels dubtes i les pors, fins a cada passa compartida a l'escola de la vida. És entre aquestes pàgines que ensenya el valor del silenci, de confiar i, com llegim en aquest tast, d'escoltar.

Foto: Gryphus31

Sempre dic que una de les claus perquè l'acció educativa arribi a bon port és saber escoltar. Saber escoltar i confiar. Escoltar sense mirar el rellotge. Escoltar amb la voluntat de deixar-te amorosir, inquietar, transformar, commoure… per la paraula de l'altre, aquesta paraula tan necessària per anar-te fent encara més humà, aquesta paraula que qüestiona les teves seguretats, que irromp amb sorpresa i intensitat a la tranquil·litat de les teves aigües com la pedra que llança una criatura al llac pur que sorgeix inesperadament al bell mig de la seva mirada i del seu camí. La paraula que et fa descobrir i dir la meravella o que t'aboca a l'abisme, a la seva terrible atracció.

Escoltar sabent que l'altre ens pot sorprendre, que pot descobrir les nostres febleses però sense abraonar-se damunt nostre, sense humiliar-nos encara que pugui dir que anem despullats. Una escolta que no té present el pas del temps o que s'inscriu en el temps que compartim perquè ens sentim inacabats, fràgils i necessitats de l'altre. Escoltar per poder reivindicar després junts el valor dels significats possibles i del silenci.

Una escolta veritable et transforma, es converteix en un esdeveniment, mai no és exhaustiva, sempre té present que el mur més sòlid pot contenir esquerdes que no es veuen amb una mirada distreta, però no per això renunciem a suportar tot un edifici. Escoltar de manera clarivident, saber anar més enllà del que signifiquen les paraules.

Una paraula que tingui present el gest. Una paraula que pot aproximar-se a dir la veritat o que pot enganyar-te.

No sé què pensareu de tot això. No sé si com a pare us he sabut escoltar. Tinc la impressió que he estat al vostre costat sempre, una presència que he intentat que no us aclapari més del compte, però no sé si us he sabut escoltar.

L'escolta dels pares és molt difícil de convertir en realitat. És una escolta que diu: mireu, he escoltat el vostre projecte de vida i sé que us estavellareu, que tot el que m'heu dit us portarà a la ruïna, al desastre. Patireu i fareu patir, però és la vostra opció, la vostra decisió i jo seré al vostre costat per acompanyar-vos, estaré esperant que torneu com esperava el vell Laertes la tornada d'Ulisses i us ajudaré a recompondre el que quedi de vosaltres. Seré l'esperança que necessitareu per creure que el sol torna a sortir, malgrat les ombres de la nit, que sovint són molt belles i temptadores com els cants de les sirenes. Seré a prop vostre, a la distància que necessiteu, tot i que per trobar-la caldrà que em doneu alguna pista, que mantingueu la mirada mirant la meva.

Els fills sempre representeu l'esperança dels pares. Sou la nostra esperança, però els pares som la vostra quan sabem esdevenir refugi, balma, oasi en els deserts de la vida, fusta en el naufragi, cançó en la solitud, llum al final del túnel. I silenci quan no calgui dir res.

No sé si he sabut escoltar-vos, si he sabut interpretar amb prou saviesa i estimació les vostres paraules i els vostres silencis. Ho he intentat, però de bones intencions, diu l'adagi popular, i els adagis populars acostumen a destil·lar saviesa, l'infern n'està folrat. El que compta són els fets, no pas les intencions que els motiven. No sé si era correcta la meva resposta als cops de porta de l'adolescència i a les pors de la infantesa. Si he sabut fer-les meves per retornar-vos-les amb les restes dels meus naufragis, de les meves marrades, de les meves pors.

Tot plegat és una manera de dir-vos que jo també he comès errors, però, com diu el poeta, «aún estoy en el camino», i en el camí sempre hi sou vosaltres, unes presències tan reals que a vegades commou només el fet de pensar-hi.

Confesso que no sé si he sabut escoltar-vos i us endinyo aquests comentaris amb la finalitat que els escolteu. No esteu obligats a res, però la meva intenció és aquesta: que us serveixin per a alguna cosa, no sé ben bé quina, però que us facin profit, que cada comentari sigui, si més no, a fi de bé.

Ben pensat no em deueu res. Jo us dec massa coses. En aquesta asimetria que sempre té la relació educativa, el pare, la mare, el mestre o la mestra assumeixen ser responsables de la vida del fill o del deixeble. En ser una relació asimètrica, el fill o el deixeble no ha d'assumir la vida del pare o del mestre, però quan ho fa el món adquireix el seu sentit més noble i més decent.

Us enganyaria, però, si no us confessés que espero trobar la meva mà dins la vostra, com la vostra estava dins la meva quan va néixer, quan abandoni aquest món i tingui ja la resposta a un dels grans interrogants de la vida.

I tots tres sabeu escoltar molt bé i aquesta actitud no acostuma a fer-se evident en un món tan ple de soroll i d'experts que ho saben tot perquè no escolten gens. És el pitjor que ens pot passar: caure en mans d'algú que es creu expert i l'única cosa que ha aconseguit és ser sord a la veu dels altres.

Aquesta capacitat d'escoltar que teniu és una herència directa, n'estic segur, de la vostra mare, perquè si dubto de la meva estic convençut de la seva.

**Jaume
Cela
Ollé**

Pròleg de Juli Palou

**Us
volia
dir...**

Eumo Editorial

Us volia dir...

© Jaume Cela
© Eumo Editorial, 2017